

**М. О. ДЕМЕНЧУК,**  
*асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів  
та адвокатури Національного університету  
«Одеська юридична академія»*

## **ДО ПИТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ СИСТЕМИ СУДОУСТРОЮ УКРАЇНИ**

**С**истема судоустрою України за останні декілька років зазнала суттєвих змін. Головну роль у цьому процесі відіграло створення нового Верховного Суду, який розпочав свою діяльність 15.12.2017 р. Проте процес реформування не завершено.

Як відзначив Президент України П. Порошенко, наступним його етапом має стати створення окружних судів задля наближення судів і правосуддя до людей. Голова держави звернув увагу, що в країні більше не може бути районів без судів і судів без суддів. У якості підтвердження цієї тези наводимо точку зору адвоката Т. Ющенко, яка вважає, що в деяких районах не вистачає суддів для відправлення правосуддя (коли у судах працює один суддя, апарат суду і відсутня можливість створення колегії для розгляду складних кримінальних проваджень) [1]. З метою подолання цієї проблеми Президент України 29.12.2017 р. підписав ряд указів щодо реорганізації місцевих та апеляційних судів (№ 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455).

На нашу думку, досліджуючи проблематику цього питання варто звернути увагу на реалізацію принципу територіальності. Як відзначають Н. Бакаянова та В. Долежан, цей принцип передбачує, що юрисдикція того або іншого суду поширюється на одну або декілька адміністративно-територіальних одиниць, а юрисдикція Верховного Суду — на всю територію України [3, с. 457].

Ми погоджуємося із зауваженням В. Долежана, що одним із завдань досконалої структури судів є забезпечення належних умов для звернення громадян та юридичних осіб до суду по цивільних, господарських, кримінальних, адміністративних справах, справах про адміністративні порушення [2, с. 1]. Проте утворення окружних судів може призвести до протилежної ситуації.

Хоча в Одесі кількість судів залишилась незмінною (ліквідовані Київський, Малиновський, Приморський та Суворовський районні суди міста Одеси замінили Перший, Другий, Третій та Четвертий окружні суди з розташуванням у відповідному районі міста), у більшості міст їх кількість суттєво зменшилась: у Харкові ліквідовано дев'ять районних судів

та створено п'ять окружних судів, у Львові шість районних судів ліквідовано та три окружних суди утворено. У зв'язку з цим потребує значної уваги питання щодо доступності судів для населення.

Голова Юр'ївського районного суду Дніпропетровської області К. Гордієнко з цього приводу відзначив, що оптимізація системи судів призведе до суттєвого обмеження доступу громадян до правосуддя. Особливу увагу суддя звертає на сільські райони, мешканці яких через значну відстань до окружного суду, відсутність належного транспортного сполучення, підключення до мережі Інтернет, незадовільного стану поштового сполучення більше за інших відчують перешкоди у реалізації конституційного права на захист своїх прав судом [4].

Погоджуємося з точкою зору К. Гордієнко та відзначаємо на необхідність певного часу, для того, щоб можна було зробити обґрунтовані висновки.

#### *Список використаної літератури*

1. Порошенко замінив місцеві суди окружними // Українська правда [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://goo.gl/3cjRdv>
2. Бакаянова Н. М., Долежан В. В. Судебная власть (п. 8.1) // Одесская школа права. Введение в украинское право / С. В. Кивалов, Н. В. Анищук, Т. А. Остапенко и др. ; под общ. ред. С. В. Кивалова ; отв. ред. М. В. Афанасьева ; сост. Ю. Д. Батан; МОН Украины, НУ ОЮА. — 3-е изд., перераб. и доп. — Одесса : Юридична література, 2016. — 504 с.
3. Долежан В. В. Судова реформа і раціоналізація судової системи України / В. В. Долежан // Наукові праці Одеської національної юридичної академії. 2002— . : Т. 10. 2011. — 448 с. — С. 101—112.
4. Нова карта судів України: чи буде обмежений доступ до правосуддя? // Судова влада України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://goo.gl/QeUZgt>